

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi maatalouden tutkimuskeskuksesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksen tarkoituksena on ajanmukaistaa maatalouden tutkimuskeskusta koskevat säännökset ja mahdollistaa yhteisten tutkimusohjelmien toteuttaminen.

Koska lakiesitys liittyy vuoden 1984 tulo- ja menoarvioesitykseen, se tulisi käsitellä tulo- ja menoarvioesityksen käsittelyn yhteydessä. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 1984.

PERUSTELUT

Maatalouden koe- ja tutkimustoiminnan keskeisyyden ja tehostamiseksi perustettiin 17 päivänä toukokuuta 1956 annetulla lailla (314/56) maatalouden tutkimuskeskus, jonka tehtävänä oli maatalousministeriön alaisena tutkimuslaitoksena harjoittaa maatalouden edistämiseksi ja kehittämiseksi koe- ja tutkimustoimintaa maatalouden ja sitä palvelevien tieteiden eri aloilla. Maataloustutkimuksen keskeisyyden ja tehostamiseksi uudelleen järjestelyn vuoksi sekä tutkimuskeskuksen toiminnan kehittämiseksi ja tehostamiseksi annettiin 29 päivänä joulukuuta 1973 tutkimuskeskuksesta uusi laki (1008/73). Tämän lain 1 §:n mukaan on maatalouden koe- ja tutkimustoiminnan harjoittamista varten maa- ja metsätalousministeriön alainen maatalouden tutkimuskeskus, jonka tehtävistä säädetään tarkemmin asetuksella. Helmikuun 20 päivänä 1976 annetulla lailla (179/76) lisättiin lain 1 §:ään uusi 2 momentti, jonka mukaan tutkimuskeskuksen yhteyteen voidaan perustaa tuotantoyksiköitä korkealaatuisen siemen- ja taimiaineiston tuottamiseksi. Tällaisten tuotantoyksiköiden toiminta ja hallinto voidaan, sen mukaan kuin asetuksella säädetään, järjestää niinkin, että toiminnan rahoitukseen ja yksikön hallinnon hoitoon osallistuvat myös alan elinkeinonharjoittajat sekä maataloustuottajain keskusjärjestöt.

Sittemmin on osoittautunut tarpeelliseksi tehdä tutkimuskeskuksesta voimassa olevaan lakiin eräitä tarkistuksia ja lisäyksiä. Kun näistä aiheutuisi muutoksia lähes jokaiseen pykälään, on lain uudistaminen kokonaisuudessaan katsottu tarkoituksenmukaiseksi.

Edellä on mainittu, että tutkimuskeskus on voimassa olevan lain 1 §:n 1 momentin mukaan maatalouden koe- ja tutkimustoiminnan harjoittamista varten. Kun tutkimuskeskuksessa harjoitettava koetoiminta ja tutkimustoiminta liittyvät niin läheisesti toisiinsa, että koetoimintaa, joka yleensä on tutkimustoiminnan edellytyksenä, voidaan pitää tutkimustoiminnan osana, ei sanottujen toiminnanalojen toisistaan erottaminen ole tutkimuskeskuksen toiminnan kannalta tarpeen. Tämän vuoksi koetoimintaa ei ole erikseen mainittu lakiehdotuksen säännöksissä.

Voimassa olevan lain mukaan tutkimuskeskuksessa voi olla muun muassa koeaseman johtajan virkoja. Kun tarkoituksena on edellisessä kappaleessa mainittu huomioon ottaen asetuksella muuttaa tutkimuskeskuksen neljätoista alueellista koeasemaa tutkimusasemiksi ja sikatalouskoeasema sikatalouden tutkimusasemaksi, ehdotetaan lakiin otettavaksi uusi tutkimusaseman johtajan virkanimi. Henkilöstörakenteen kehittämiseksi ehdotetaan tutkimuskeskukseen perustetta-

vaksi kirjaajan toimi. Nämä virkoja ja tointa koskevat ehdotukset sisältyvät lakiehdotuksen 2 §:n 1 momenttiin.

Lakiehdotuksen 3 §, joka koskee tutkimuskeskuksen hallitusta, on voimassa olevan lain mukainen.

Tutkimuskeskuksella on voimassa olevan lain mukaan oikeus periä tilauksesta suorittamistaan selvityksistä ja tutkimuksista sekä muista niihin verrattavista palveluksista valtiolle maksuja, jotka valtioneuvosto vahvistaa eräiden viranomaisten toimituskirjoista ja virkatoimista suoritettavain maksujen perusteista annetussa laissa (806/42) säädettyjen yleisten perusteiden mukaisesti. Lakiehdotuksen 4 §:n mukaan tutkimuskeskuksella olisi oikeus periä siltä tilatuista selvityksistä ja tutkimuksista sekä muista suoritteistaan valtiolle maksuja, jotka vahvistetaan asetuksella valtion maksuperustelaisissa (980/73) säädettyjen yleisten perusteiden mukaan.

Lakiehdotuksen 5 §:n mukaan tutkimuskeskuksella olisi oikeus, kuten valtion tutkimuslaitoksilla yleensäkin, ottaa vastaan lahjoituksia tutkimustoimintaansa varten.

Tutkimusten muututtua yhä tavoitteellisemmiksi on niiden saaminen entistä laajemmiksi tullut käytännön tuotantotoiminnan kannalta

tärkeäksi. Tutkimustoiminnan kehittäminen ja olennaisten käytäntöä palvelevien tutkimuskohteiden koordinoiminen edellyttävät myös julkisen ja yksityisen tutkimustoiminnan välisen yhteistoiminnan kehittämistä. Tämän vuoksi tulisi tutkimuskeskuksella olla mahdollisuus eräiden muiden valtion tutkimuslaitosten tavoin tehdä sopimuksia toimialaansa koskevien tutkimusten suorittamisesta ja yhteisten tutkimusohjelmien toteuttamisesta. Tätä tarkoittava säännös on lakiehdotuksen 6 §:ssä.

Tarkempia määräyksiä lain täytäntöönpanosta annettaisiin lakiehdotuksen 7 §:n mukaan asetuksella.

Esitetyillä muutoksilla ei ole valtiontaloudellisia vaikutuksia.

Esitys liittyy tutkimuskeskuksen koemasien ja eräiden virkojen nimien muuttamisen ja toimen perustamisen osalta vuoden 1984 tulo- ja menoarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 1984.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

maatalouden tutkimuskeskuksesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Maatalouden tutkimustoiminnan harjoittamista varten on maa- ja metsätalousministeriön alainen maatalouden tutkimuskeskus, jonka tehtävistä säädetään tarkemmin asetuksella.

Korkealaatuisen siemen- ja taimiaineiston tuottamiseksi voidaan tutkimuskeskuksen yhteyteen perustaa tuotantoyksiköitä, joiden toiminta ja hallinto voidaan sen mukaan kuin asetuksella säädetään, järjestää niinkin, että toiminnan rahoitukseen ja yksikön hallinnon hoitoon osallistuvat myös alan elinkeinonharjoittajat sekä maataloustuottajain keskusjärjestöt.

2 §

Maatalouden tutkimuskeskuksessa voi olla ylijohtajan, professorin, toimistopäällikön, erikois-tutkijan, tarkastajan, koeaseman johtajan, tutkimusaseman johtajan, vanhemman tutkijan ja tutkijan virkoja sekä tutkimusmestarin, kirjaajan, kanslistin, tutkimusapulaisen, toimistoapulaisen, laborantin, laboratorioapulaisen ja vahtimestarin toimia.

Tutkimuskeskuksessa voi olla myös ylimääräisiä toimenhaltijoita, tilapäisiä toimihenkilöitä ja työ-sopimussuhteessa olevaa henkilökuntaa.

3 §

Maatalouden tutkimuskeskuksessa on hallitus, johon kuuluu ylijohtaja puheenjohtajana ja vähintään viisi muuta jäsentä, jotka valtioneuvosto määrää kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Hallituksen

kokoonpanosta ja tehtävistä säädetään tarkemmin asetuksella.

4 §

Maatalouden tutkimuskeskuksella on oikeus periä siltä tilatuista selvityksistä ja tutkimuksista sekä muista suoritteistaan valtiolle maksuja, jotka vahvistetaan asetuksella valtion maksuperustelais-sa (980/73) säädettyjen yleisten perusteiden mukaan.

5 §

Maatalouden tutkimuskeskuksella on oikeus ottaa vastaan lahjoituksia tutkimustoimintaansa varten.

6 §

Maatalouden tutkimuskeskus voi tehdä sopimuksia toimialaansa koskevien tutkimusten suorittamisesta ja yhteisten tutkimusohjelmien toteuttamisesta.

7 §

Tarkemmat määräykset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan asetuksella.

8 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1984 ja sillä kumotaan maatalouden tutki-muskeskuksesta 29 päivänä joulukuuta 1973 an-nettu laki (1008/73) siihen tehtyine muutoksi-neen.

Helsingissä 14 päivänä lokakuuta 1983

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

Maa- ja metsätalousministeri *Toivo Yläjärvi*

